

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 30 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in ostanila (inzerate) vsprejema upravnštvo in ekspedicijski v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 25.

V Ljubljani, v sredo 30. januarija 1895.

Letnik XXIII.

„Slovenec“ v deželnem zboru.

Dan 29. prosenca je bil znamenit za „Slovenca“ in še za marsikoga drugega. Ta dan je namreč s svojega vzvišenega prestola prebral zapisnik kranjskega deželnega zbora s slovesnim glasom pomenljivo pisanje proti tujkajšnjemu dnevniku „Slovenec“. V tem pisanju se v stavkih, dolgih in neokretnih kot tolminske bližnice, pripoveduje o „Slovenčevem“ „nespodobnem in čisto krivičnem“ napadu proti vse časti vredni „državni napravi“, proti stanu, ki je „na postavni podlagi urejen“, proti „delu državnega pravosodnega organa“, namreč — — — — — proti — notarijatu, „čegar funkcionarji se imajo podpisovati s pridevkom: „cesarski kraljevi notarji“. Huda je ta! „Slovenec“ pa ne „bega“ s tem samo priprostega kmečkega ljudstva z napačnimi nazori, ampak ga pozivlje naravnost k upornosti. Vse to in še hujše stvari se beré v omejenem pisanju, ki je pod skromnim imenom „interpelacije do visoke c. kr. vlade“ skalahlo zaspati miru sedmih števil in vzorni dolgčas deželnezborskega zasedanja. Že to je dober vseh, ki se ga z vsemi dobrovoljnimi, za razvedrilo deželnih očetov vnetimi podložniki prisrčno veselimo. Toda svojih bravev nočemo predolgo zadrževati, da bi jim se podali tega lepega sestavka v celem obsegu. Glasi se do besede take-le:

Interpelacija do visoke c. kr. vlade.

Tukajšnji dnevnik „Slovenec“ od 12. t. m. št. 10 prinaša v svojem uvodnem članku Peitlerjev predlog, stavljeni v državnem zboru, naj se notarijat podržavi.

Namesto pa, da bi „Slovenec“ padal kako stvarno kritiko o notarijatu, porablja on se priliko v to, da na nespodoben in čisto krivični način udriha po c. kr. notarjih sploh, ter jim očita, da ljudstvo deró, ne da bi navel kak konkretni slučaj, ali kako

ime. Primerja jih z advokati vred škodljivim bacilom, katerih se čiša in zdrava kmečka narava sama otrese, ter v nekem dopisu od „Kelve“ in na katerega on v uvodnem članku izrečno opozarja, imenuje c. kr. notarijat prave pijavke na ljudskem blagostanju.

Ako se pomisli, da je notarijat državna naprava in se imajo njegovi funkcionarji podpisovati s pridevkom: „cesarski kraljevi notarji“, da je njih stan, ki se tukaj sploh napada, na postavni podlagi urejen, ter se s tem grdi stan, ki je del državnega pravosodnega organa; ako se nadalje pomisli, da so notarske pristojbe za zgolj notarske agende postavno natančno določene po tarifu, katerega notar pod disciplinarno kaznijo ne sme prekoračiti; pristojbe iz sodnega komisarijata pa mu odmerjajo c. kr. državna sodišča, ter da je notar pod strogim nadzorstvom, ne samo c. kr. notarske kamore, temveč tudi pod predsedništvu c. kr. sodnih dvorov in se torej budi sum, kakor da bi ti državni organi zaščiti notarjev ne spolnjevali vestno svojih dolžnosti, ako se nadalje pomisli, da „Slovenec“ ne bega samo priprostega kmečkega ljudstva z napačnimi nazori, ampak ga s tem, da navaja zgled, kako se je kmečki stan za Riharda II. na Angleškem uprl proti advokatom in kako je leta 1513 na Virtemberškem ustal proti doktorjem rimskega prava, pozivlje naravnost k upornosti in kliče vrh tega svoje stranke društva in kmečke občine na jednako pot; ako se nadalje pomisli, da se s takim hujskanjem nastopa naravnost tir socijalistov, ki imajo na svojem indeksu kot škodljive bacile razum advokatov in notarjev tudi še nekatere druge stanove; ako se vse to premisli in slednjič še ozira na to, da ko bi bil „Slovenec“ navel kake konkretne slučaje o nepravilnosti notarskega uradovanja ali imenoval imena takih notarjev in bi bilo potem mogoče, da bi se bili prizadeti notarji sami branili in si iskali zadoščenja za svojo žaljeno čast s postavnimi sredstvi,

ki jih podaje postava vsakemu zasebniku, kar pa ni mogoče, ako se kakor tukaj napada in žali cel stan, ampak je država sama dolžna vzeti ga pod svoje varstvo (§ 302 kaz. zak.), usojajo se podpisani vprašati:

Hoče li vis. c. kr. vlada potrebno ukreniti, da se tako hujskanje in sejanje sovraštva do stanu c. kr. notarjev v obče in posebe kot c. kr. državnih funkcionarjev v naši deželi za bodoče prepreči?

Janko Kersnik, L. Svetec, Apfaltrern, Iv. Hribar, Grasselli, Klein, Arko, Schwegel, Liechtenberg, dr. vitez Bleiweiss, Murnik, Bechbach, Langer, Leon Auersperg, Šuklje, dr. Schaffer, dr. Ivan Tavčar, Jos. Lenarčič, Višnikar, Wurzbach.

Dovoljujemo si seveda v največji ponižnosti spozarjati na te-le jako zanimive stvari:

1. To „interpelacijo“ je vložil „notar“ Janko Kersnik in z njim vred jo je podpisal „notar“ L. Svetec. To je, mislimo, prva huda zanimivost.

2. Notar Krsnik se je v složni družbi Nemcev, nemškutarjev, celega Triglava in vseh naprednjakov zatekel v okrilje visoke c. kr. vlade, kakor se zateka ostrašena, nezavestna, drobčkina ptičica pod tople proti svoje matere koklje.

3. Zatekel se je proti bore „Slovenec“, ki mora ravno največkrat slišati, da je vladen list in bojevit gorečnik za Hohenwarta in koalicio, list brez vsake odločnosti, brez pomena.

4. Pod prošnjo za blagohotno obrambo visoke c. kr. vlade vidimo najpreje podpis notarja Janka Krsnika, ki je uprav v deželnem zboru popolnoma brez vzroka vrgel debelo poleno proti celemu duhovniškemu stanu. Dalje vidimo podpis tistega L. Svetca, ki je zaupnikom glasno pravil o tem, kako podivjajo ob volitvah duhovniki; dalje se sveti ime Franceta Šukljeja, ki je tudi že večkrat v dež. zboru z varnega poskušal metati sebe vredno orožje proti svečeniškemu stanu. V lepi jedinosti čepi poleg dr. Schafferjevega imena ime gromovitega

LISTEK

Zlatomašnik fra Grga Martić.

Iz Zagreba, 23. jan.
(Konec.)

Fra Grga Martić ne more še dandanes pozabiti in dosta nažaliti se radi posebno zanimive pesmi, katero so mu sklestili miši na male koščke, ko jo je skrtil v žito, ker se je bal, da jo najde Omer paša, s katerim je bil nekaj časa navskriž, in to je bila „Osmanlija“ v kateri je posebno vzvišeno opisal velika svojstva, ali tudi veliko protikrščansko politiko glasovitega Osmana.

V proslavo avstro-ogerske, ki je prišla v Sarajevo 19. avgusta l. 1878, zložil je Martić za prvo številko „Bosansko-hercegovačkih novic“ lepo pesem. V istem časopisu nahajamo l. 1879 „Adreso“ pesnikovo, katero je Martić zložil v spomin srebrne poroke Nj. Veličanstva cesarja in kralja Franciška Jožefa in cesarice in kraljice Elizabete.

Martić je sestavil tudi po razpravi profesorja A. Pavića „O boju na Kosovu“ epos: „Boj na Kosovu god. 1389.“

Spisi Martićevi so rastreseni po raznih časo-

pisih, a ker jih je izdajal pod raznim imenom, ne morejo se vsi točno najti. Glavno delo Martićevo so „Osvetnici“. V njih je opisal vse glavne dogodke v Bosni in Hercegovini od l. 1857 pa do l. 1879. Polni so krasnih mislij ter so tudi pesnika proslavili do smrti. Takaj se najde mnogo mest, ki so pravi biser v hrvatskem pesništvu. Posebno so „Grobovi“ krasni in vzvišeni in priznati moramo, da se kaj takega najde prav težko v največjih literaturah.

Fra Grga Martić je mnogo pretrpel v svojem življenju, ali njegova živa vera v Boga ter neusahljiva ljubezen do naroda svojega vzdržali ste ga čilega na duhu in telesu, če tudi je že star 72 let. Sedaj živi v samostanu v Kreševem, odkoder se še zdaj večkrat javlja s kakšno pesmijo, po navadi polno nade v boljo bodočnost svojega naroda hrvatskega.

Zlata maša Fra Grge Martića proslavila se je v vsakem pogledu svečano. Zlatomašnika je imenoval prigodom te velike slave škof Strossmayer častnim kanonikom djakovskega kapiteljna ter ga ob jednom počastil s prav ljubeznjivim pisanjem. Od presvetlega cesarja pa je bil proslavljenec odlikovan z redom železne krone III. razreda. V samostanu kreševskem pa je bilo na dan zlate maše vse živo.

Častnega jubilarja so prišli pozdravit v kljub slabim potom odlični gosti, med drugimi okrožni predstojnik baron Mollinary, kotarski predstojnik iz Fojnice Fran Plentaj, kanonik dr. Anton Jeglič, dekan in vodja semenišča iz Sarajeva P. Fran Hamerl ter veliko število frančiškanov in drugih častilcev od blizu in daleč. Vodstvo vse svečanosti je prevzel upravitelj Navatil z malim odborom. Bilo je temu odboru sicer težavno v tem oddaljenem in samotnem kraju za tolike goste vse preskrbeti, ali veliko oduševljenje za lepo domorodno stvar je premagalo vse težave.

Služba božja se je obavila 14. januarija na najsvečaneji način v prisotnosti vseh dostojanstvenikov in mnogobrojnega pobožnega sveta. Po službi božji pa se je podal odlični svet v ozaljšano šolsko dvorano, kjer je predal okrožni predstojnik svečaru, ki nosi že od poprej red Franja Josipa in medžidje red, red železne krone III. razreda. Na kratki pozdrav okrožnega predstojnika v hrvatskem jeziku odgovori giujeni svečar tako-le:

Kako sem vesel, da mi je Vsemogočni podelil milost, da sem doživel zlato mašo in da se zdaj, ko sem toliko let deloval za Njegovo čast in za dušni blagor mojih ovčic, s svojimi malimi zaslugami morem podati v mir. Ali razveseljen sem tudi, da me je e. in kr. apostolsko Veličanstvo odlikovalo iz czira

3/4 6 h M. M. J. J.

Poljanca dr. Ivana Tavčarja, kateri je v ustnem in pismenem zabavljanju že mojstersko razvijal svoje talente proti „črni gardi“. Lepo se bere tudi podpis poslaniškega ženina za dolenska mesta, g. Višničarja, ki je pri svojih snubivnih nastopih, vzlasti v Metliki, sramežljivo zatrjeval, da noče „brantitarjev“ in se pri svoji nikavni volji ni branil podpisati notarske peticije za vladno podporo proti rovarskemu „Slovencu“. Podpis nemškutarja Zveglja se tudi lepo veže s podpisom radikalnega J. Hribarja; najlepše pa se podajeta v ti skupini imeni kmečkih zastopnikov: r. velikega politika dr. Vošnjaka in svežega Arko-ta, katerega obljuba, da bo pred vsem delal za gospodarske koristi svojih volilcev, še sedaj odmeva okrog Sempetra. Da ne more biti taka družba brez gosp. Kleina, se umeva samo po sebi.

Te može vidimo večkrat skupaj; ta nemčursko-nemško-napredna koalicija se je pokazala vselej in se kaže še vedno, koder se gre za kako sprememb nižjim stanovom v korist. Ti „možje, nekdanjs „Tagblattovci“, liberalni Nemci in radikalni narodnjaki se kot složne duše objemajo pri vseh vprašanjih, koder gre količkaj kapitalističnemu liberalizmu do živega. Videli smo jih v ljubezni in jedinstvi proti legalizaciji, v glediščnem vprašanju, v tem zasedanju jih pa vidimo nastopati složno proti kmečkemu stanu poleg prejšnjih stvari tudi še gledé lovskega zakona, gledé požiganja na barju in v našem slučaju, ko tako v jedni sapi moledovajo in javkajo: „Pridi, vlada, pridi, in uženi to prekucijsko klerikalno druhal, ki se upa celó nad c. kr. notarijat. Pridi, vlada, pridi!“

5. Slovensko interpelacijo radikalnih mož so podpisali tudi Nemci in nemškutarji. Kaj jih neki družijo? — Načela, je jedini odgovor, in sicer — načela, katerim moramo vedno napovedovati boj z našega katoliško-narodnega stališča. Da je ta boj navstal vsled načelnega nasprotja, nam najbolj kaže imenovana koalicija, ki posebno lepo sije iz interpelacije proti „Slovencu“.

6. Mi nismo napadali v svojem članku nobenega stanu, notarskega stanu niti ne omenjamo, marveč izrekli smo se samo s katoliško-socijalnega stališča proti ustanovi notarijata na temelju Peitlerjevega predloga. Kapitalistično-meščanska stranka, podpisana pod interpelacijo, prezira, da smo govorili o pogojih obstanka kmečkemu stanu in vzlasti o potrebi njegove avtonomije. Mi bi imeli mnogo več pravice govoriti o tem, da interpelacija krivično napada nas, nego pa oni.

7. Denunciacija! „Hoj, udri, denuncijantstvo!“ tako smo slišali in brali večkrat o sebi. Vse prav pride. Sedaj nas po krivem denuncirajo, da smo zaslužili zapor od treh do šestih mesecev, kakor določuje v interpelaciji omenjeni § 302. kazenskega zakona tistemu, ki k sovražnostim zoper — — „posamske vrste ali stanove državljanske družbe — nagovarja, spodbada ali zapeljati skuša“. — K čemu smo mi nagovarjali, spodbadali ali zapeljati skušali? Zadnji odstavek našega članka (št. 10.) to jasno kaže. Mi smo pozivali domoljubne deželne poslance, naša društva in kmečke občine, naj povzdignejo svoj

na to, da sem kot pisatelj proslavljal svoj narod ter se trudil kot domoljub in prijatelj naroda pomoči mu, kjerkoli je bilo mogoče. Moja gospoda, jaz priznam, da nisem vreden te velike milosti, ali vsakemu naj bo to za primer in dokaz, kako zna Nj. Veličanstvo ceniti delavnost svojih zvestih podložnih in kako lepo zna pohvaliti in nadariti cesar vsakega, kdor vtraja v službi za obče dobro, za vladarja in za domovino. Bog poživi Nj. Veličanstvo našega pre-milostnega cesarja.“

Gromoviti živio je sledilo temu naučenemu govoru. Za tem je sledil banket, kateremu je prisostvovalo 60 oseb. Med drugimi napitnicami naj omenimo samo muhamedanca Hadži Sali Čizmičeva, ki je v imenu muhamedancev proslavljal svečara kot moža čistega in miroljubnega značaja, ki je užival ljubezen in privrženost muhamedancev še pred okupacijo.

Zlatomašnik je dobil od vseh strani Hrvatske, posebno iz Zagreba, obilno brzogovornih in pismenih čestitek, v katerih se proslavlja kot prvi in najznamenitejši „Ilirec“ iz Bosne. Tudi Slovenci se pridružujejo tem častitkam ter želé vrlému duhovniku, velikemu domoljubu ter spretnemu in neumornemu pisatelju, da uživa v miru zasluženo nagrado do skrajnih mej človeškega življenja!

glas in poudarjajo svoje stališče gledé Peitlerjevega predloga. To je v članku očitno kot beli dan. Mi smatramo vprašanje o notarijatu za obstoj kmečkemu stanu načelnim vprašanjem. Prva točka narodnega programa je pa ohranjenje naroda samega, pred vsem torej kmečkemu stanu. K sovražnosti proti kakeršni koli osebi ali stanu pa nismo in ne bomo nikdar nagovarjali, spodbadali ali zapeljivali; pač pa se obeta brez naše krivde doba, ko bomo imeli žalostno-résno nalogo, ubožane, obupane in sovraštva od drugod naudane ljudi miriti in tolažiti. Zlih duhov v ljudstvu, ki se silijo vanje vsled naraščajočega propadanja, ne ustavite z nobeno interpelacijo, marveč le z živo, dejanjsko vero in z radikalnimi socijalnimi izpremembami. Med te pa spada tudi zljajšanje neznosnega bremena, ki ga naklada kmečkemu stanu notarijat.

8. Agitatorski krščansko-socijalni plašč, ki so si ga nadeli naši ljubeznjivi „naprednjaki“ pri zapnem shodu, se je le prehitro razcepal. Škoda zanj! Mi smo več upali od njega. Te cunjice navadnih fraz, ki še po malem mahajo po zraku, kot njegovi ostanki, ne bodo vjele ni najpriprostejšega kalina. Pomilujemo!

Ce na novo izleženi „krščanski socijalisti“ pri „naprednjakih“ ne vedó še, za kaj se gre v krščanskem socijalizmu, naj pa povprašajo svojega posebnega poročevalca v ti zadevi in ta jim bo odgovoril potem, ko bo prebrskal svoje brošurice in „Reichs-pošto“, da se s „krščansko-socijalnega“ stališča ne da ničesar ugovarjati. Toda čemu doslednosti, čemu strahu pred protislovji, čemu vsi drugi pomisleki, saj gre le proti „Slovencu“?

Naše načelo v ti zadevi ostane še ravno tisto: „Kdor nima za Peitlerjev predlog čelga srca, ta ga tudi nima za kmeta!“

Kranjski deželni zbor.

(VII. seja dne 25. jan. 1895.)

(Konec.)

V specialni razpravi posl. Luckman n stavi predlog, se za neobligaten pouk drugega deželnega jezika postavi v proračun 1000 gld. Deželni predsednik baron Hein podpira ta predlog, ker je znanje obeh deželnih jezikov na Kranjskem neobhodno potrebno. Jednak predlog se je stavil v dež. zboru moravskem. To vprašanje se mora rešiti, kajti remuneracije učiteljem za zadnja tri leta se morajo izplačati.

Proti predlogu so govorili dr. vit. Bleiweis, dr. Tavčar, Hribar in konečno poročevalec Klun. Predlog pa sta izmed poslancev podpirala Šuklje in Swegel. Šuklje naglašá, da nima upanja, da bi prodrli predlog, kateri pa ima sedaj drugo lice, ker se dovoljujejo remuneracije za pouk obeh dež. jezikov. Sicer pa je prepričan, da bi nekateri glasovali za ta kredit, ko bi ne bile nove volitve pred durmi. Tako n. pr. bi dr. Papež morda utegnil nemštva dati koncesije.

Konečno predlaga: Za neobligatni pouk slovenskega in nemškega jezika na več razrednih ljudskih šolah se dovoli 1000 gld. s pogojem, da se te remuneracije izplačujejo, ako so zakoniti zastopniki oglasili za neobligatni pouk vsaj 10 učencev in okr. šol. sveti v vsakem slučaju konstatujejo primeren uspeh pouka. — Posl. baron Schwegel še nasvetuje dostavek, ako se spozna tak pouk kot potreben.

Posl. dr. Papež odločno zavrne Šukljeta, češ, da sicer ne ve, kake koncesije je dajal profesor Šuklje nemštva na Dunaju ali drugje, pač pa bode on (dr. Papež) vsikdar, kadar bo umestno dajati kako koncesijo nemštva, postopal samo v sporazumu ne le z lastno (konservativno) stranko, marveč tudi z drugo slovensko stranko, katera sedi v zbornici. (Dobro.)

Poslanec Klun v posebni razpravi o neobligatnem poduku:

Ce primerjamo sedanjo razpravo s prejšnjimi o tej zadevi, moramo pritrđiti dvornemu svetniku poslancu Šukljetu, da se vrši vsestransko mirno in stvarno. Zato hočem tudi jaz le stvarno govoriti. Najprej pa mi je omenjati, da tudi dotični dopis deželnega sveta do deželnega odbora ni bil tako živahen, kakor je trdil gosp. dr. Tavčar, ampak zgolj suhoparen, kakor priča dotična izvorna priloga, ki jo imam pred seboj in le pravi, da nasvetuje deželni šolski svet za neobligatni pouk nemškega in slovenskega jezika 500 gld. G. poslanec Lukman je povikšal ta znesek in priporočá 1000 gld. Jaz moram kot poročevalec finančnega odseka temu predlogu oporekati, ker je finančni odsek zavrgel ta nasvet.

Vodili so ga pri tem sklepu zgolj pedagoški oziri. Nikakor ne gre, da bi se otroci v ljudski šoli učili tuj jezik. Le malo jih vstopa v srednje šole, ti pa se ga uče v tretjem in četrtem razredu, ni pa treba, da bi se ga učili tudi v jedno- ali dvorazrednih šolah. Ako pa hočejo kateri stariši svoje otroke pripravljati za trgovino ali obrt. za katero potrebujejo nemškega jezika, že sami skrbé za potrebni poduk in učitelje naprosijo, da jih posebej podučujejo. Tako je bilo tudi prej in učitelji so dobivali za tak poduk, ako so imeli 10 učencev, po kakih 20 gld. na mesec, ne pa tako beraške nagrade, kakor se jim je dovoljevala iz dotičnega kredita od deželnega šolskega sveta. Če si ogledamo šolske okraje, pač vidimo, da se je tak poduk vršil v krajih, kjer res ni bil čisto nič potreben. Dotičnih šol je bilo v krškem okraju 7, v Kočevji za slovenski poduk 3, v Litiji 3, v Logatcu 4, v Kranji 1, v Postojni 1, v Ljubljani 1, v okolici ljubljanski 1, namreč v Šiški, v Kamniku 2, v Crnomlju 1, v Radovljici 1; leta 1893/94 bilo jih je vseh le še 12. Gospod deželni predsednik je zagovarjal in priporočal Lukmanov predlog; njegovim razlogom radi pritrđujemo; ker tudi mi smo pri vsaki priliki povdarjali, da morajo naši učenci stopivši iz gimnazije popolnoma večši biti slovenskega in nemškega jezika, da jim je svet odprt in zamorejo dobiti tudi višje službe in si ne samo doma kruha služiti. Tudi temu razlogu pritrđujemo, da moramo tuj jezik spoštovati in da nas to spoštovanje spodbuja učiti se ga.

Gospod deželni predsednik je tudi rekel, da je za prejšnja leta učiteljem za ta poduk dežela še na dolgu, ali temu jaz ne morem pritrđiti. Ko smo odrekli to podporo, naj bi učitelji ne bili podučevali, ako so pa vse jedno to storili, ne morejo od dežele zahtevati odškodnine. Gospod deželni predsednik se sklicuje na odredbo deželnega šolskega sveta iz leta 1881; ali ta odredba je izšla, ko je deželni zbor dovolil poseben znesek za neobligatni poduk; ko je pa to nagrado ustavil, bi se bila morala preklicati tudi ta odredba in učiteljem naznaniti, da odsibmal ne dobe za ta poduk nobene nagrade več. Gospod deželni predsednik se sklicuje tudi na postavbo iz leta 1874. Ali po mojem mnenju dotični paragraf nima pomena, kakoršni se mu podtikuje, in gospodje juristi naj sodijo, ali je moje tolmačenje pravo ali ne. Ta paragraf nikakor ne ukazuje, da se mora vsak neobligaten poduk posebej plačevati iz normalno-šolskega zaklada, ampak hoče le učitelje varovati, da bi se jim od šolskih oblastnij ne nalagal kak poduk, ki ni obligaten predmet. Ako bi se jim kaj takega nakladalo, potem jim gre za to posebna nagrada. Nikakor pa ta paragraf učiteljem ne daje pravice, da bi po lastni volji podučevali otroke v kakem neobligatnem predmetu, pa stopili pred deželni zbor, češ, zdaj nam pa plačaj ta neobligatni poduk. Po tem paragrafu imajo toraj učitelji le tedaj pravico iz normalno-šolskega zaklada zahtevati odškodnino za neobligatni poduk, kadar jim je bil ta poduk naročen od deželnega šolskega sveta dogovorno z deželnim odborom. Če bi smel vsak učitelj po svoji glavi izbirati neobligatne predmete, kje ostane potem pravica deželnega zbora, dovoljevati stroške za šolske potrebe? Vsak učitelj more potem preprečiti to pravico.

Da omenjeni paragraf ne more imeti takega pomena, kakor mu ga prisojá gospod deželni predsednik, razvidno je tudi iz tega, da je dotični zakon obstal že 6 let, preden je deželni zbor dovolil znesek 600 gld. za neobligatni poduk; storil je namreč to še le l. 1880. gospodu predsedniku Winklerju na ljubo, ne sicer iz tistih razlogov, ki jih je omenjal dr. Tavčar, pač pa zaradi tega, da se je njemu kolikor mogoče olajšalo njegovo stališče. L. 1890. se je ta znesek zopet odpravil iz proračuna in nam vsem se je kamen od srca odvalil, ko je bila odpravljena ta reč, ki je zmerom zbujala viharne seje. Ako se je toraj brez te nagrade shajalo pred letom 1880. in so tudi po l. 1890. nihče ni več vlekel za to, pač ne gre, reč sedaj zopet spravljati na dan.

Gospod dvorni svetnik poslanec Šuklje je meni oponašal, da sem nekđaj glasoval za ta znesek in po svoji ribniški prebrisanosti celo pripomogel do tega, da je obveljala ta točka. Gotovo sem to storil iz že prej omenjenega vzroka, ali ravno to zopet priča, da v zakonu ne more biti posebno utemeljena, ako je bilo treba posebne prebrisanosti, da se je opravičevala ta reč. Gospod poslanec Šuklje pravi, da bomo sedaj glasovali proti tej točki, ker so volitve pred durmi. Ali če je ta znesek tolikanj potreben in ljudem tako koristen, kakor trdi gospod

Šuklje, potom se volilcem ne bomo prikupili, marveč še zamerili, če proti njemu glasujemo. Pa storili bomo to, ker v zadnjem zasedanju nečemo prejudicirati prihodnjemu deželnemu zboru, ki bode letos voljen na novo. Naj on stori, kar hoče.

Govorilo se je tudi o šoli v Dragi. Jaz poznam dobro tamošnje razmere in mislim, da bi se ljudem najbolje ustreglo, če se tam napravi utrakvistična šola. Sicer pa ni vse nemško, kar se za take štuli. Ko so škof tam birmovali, vprašali so nekega nemškega otroka neko molitev, ali ni jih razumel in ni znal moliti nemški, ampak le slovenski. Pa če hočejo biti nekateri v Loškem Potoku, Starem kotu in sosednjem Hrvatskem rojeni ljudje po vsej sili Kočevarji, jim to veselje radi prepuščamo, ali znati morajo tudi slovenski jezik, ker mnogo občejejo s sosedno hrvatsko deželo. Da bi pa učitelj moral znati kočevsko narečje, ni potrebno, saj se otroci v šoli ne smejo držati narečja, ampak morajo govoriti pravilno pismeno nemščino.

Priporočam toraj slavni zbornici, da naj odkloni predlog Lukmanov in pritrudi nasvetom finančnega odseka.

Pri glasovanju o tem kreditu so od narodnih poslancev Šuklje, Kersnik in Višnikar glasovali za Luckmannov predlog, ki pa je bil z večino slovenskih poslancev odklonjen. Odklonjena je bila tudi prva resolucija glede okr. šol. nadzornikov; druga je bila sprejeta.

Po četrti uri deželni glavar sklenu sejo.

Šolska debata v kor. dež. zboru.

S Koroškega, 25. jan.

I.

Prvi „vroči“ dan sedanjega zasedanja je bil v koroškem dež. zboru dne 22. t. m., ko je prišlo na dnevni red poročilo o deželnem šolskem proračunu. Kakor prejšnja leta sta tudi letos slovenska poslanca v. g. Gr. Einspieler in bl. g. Fr. Muri ob tej priliki povsem mirno in stvarno pojasnila naše krivične šolske razmere. Znanе so te razmere, znano pa tudi početje liberalno-nacijonalne večine našega dež. zbora, ki ne posluša glasu resnice in pravice, ampak le glas vladajoče — klike, ki ne vpošteva stvarnih razlogov.

Pa ne le o šoli se je letos govorilo v burni šolski debati, marveč liberalna večina posadila je na zatožno klop dež. zbornice vso slovensko duhovščino koroško, ki je liberalnim mogotcem že od nekdanj trn v peti in nad katero so ob tej priliki liberalni poslanci Plavec, dr. Abuja in dr. Steinwender izlili ves svoj nemčurski srd, vsa liberalna večina pa jim je navdušeno pritrjevala. Zagovarjal je duhovščino sam mil. g. knezoškof dr. Jos. Kahn.

Ravno minulo leto začelo se je na Koroškem nekako bolj živahno politično gibanje in vneti možje, med njimi večinoma duhovniki se trudijo, da bi lepši vrtili krščansko lice, katero je bil hudo oskrnil kruti liberalizem! Vladajoči kliki to ne ugaja! Boji se za svojo postojanko, katero je imela doslej za nerazrušljivo, trese se za svoje gospodstvo v deželi in zato pod pokroviteljstvom merodajne, nam sevé, a priori sovražne in nasprotnne gospode dela na to, da bi — če treba tudi s kamenjem — uničila veselo novo gibanje.

Zatrobili so nam po uradnem glasilu svoj „Pax! — mir!“ a zastonj; duhovščina ne mara iti na te limanice. Zato odškodovali so se v dež. zboru s tem, da so nas drzno napadali in črnili. Pa kakor prej bo njih trud tudi sedaj zastonj, — z lepimi frazami in grdimi lažnjivimi napadi mogočni gospodje a la dr. Steinwender, dr. Abuja ali celo a la — Plavec slovenstva tudi na Koroškem ne uduše več!

* * *

V naslednjem podam najprej kolikor mogoče verno podobo debate, potem pa bodem dodal nekoliko pomembnih in skromnih opazk.

Poročevalec grof Zeno Goess poroča o proračunu dež. šolskega zaklada za l. 1895. in omenja, da ta se ustanovili dve novi šoli in izdatno pomnožili razredi. Šolo obiskuje nad 97% v to primoranih otrok in stroški, ki jih mora nositi dežela, imajo primeren uspeh itd.

Na to se oglasi v. g. Gregor Einspieler, da čisto stvarno poudarja naše stališče glede šolstva. Govoril je naš poslanec mirno, tembolj ostro in zbadljivo pa nasprotniki. Gosp. Einspieler je govoril nekako takole:

Ne bodem glasoval za predlagan proračun in se tudi ne strinjam z zahvalo, ki jo izreka poročevalec dež. šolski upravi. Ne glede na obstoječo uravnavo šol z ozirom na versko izpovedanje, nasprotuje jezikovne uredbe naših šol jasnim določbam državnih temeljnih postav, načelom zdrave pedagogike in pravim narodovim težnjam. To stališče slov. poslancev, ki zastopajo velik volilni okraj, potrjuje dež. temeljne postav, ki jasno določujejo naj se v deželah, kjer je več narodov, pouk uravna tako, da dobi vsak potrebna sredstva za izobražbo v materinem jeziku brez vsake sile. To potrjujejo i veliki pedagogi, ki povdarjajo, da je uspešen poduk mogoč jedino le na podlagi materinščine.

Posebej hočem omeniti le nekoliko. Nedostatki, katere smo glede šol naštevati prejšnje leto, so še sedaj isti. Podučni jezik, izvzemši samo dve šoli, ni materinščina! Če se zbog tega vložijo prizivi, se zgodi, da se le-ti ne rešijo po cela leta. Prizivi, ki so se vložili že pred leti, so še sedaj Bog zna kje!

Na šolah, katere obiskujejo izključno le slovenski otroci se nameščajo še vedno učitelji, ki slovenščine niso vešč, ki se z otroci ne morejo sporazumeti, ki se pa tudi prav nič ne trudijo, da bi se slovenščini priučili vsaj toliko, da bi se vsaj za slo mogli sporazumeti z otroci. Tako se zgodi, da morajo učitelji podučevati s tolmači, kakor v Spodnjem Dravogradu.

Na vsak način se za jezikovno izobražbo učiteljev na c. kr. učiteljsku veliko premalo skrbi; želeli bi bilo, da se tam slovenščina uvede kot obligaten predmet in da se s štipendiji podpirajo slov. dijaki.

Zgodilo se je in godi se še, da morajo učitelji, ki niso slepa orodja za germanizacijo toliko trpeti, da rajši zapuste deželo. Tako se pa vedno bolj krči število tistih, ki bi bili zmožni za poduk v slov. šolah. Namen je jasno prav sistematično potujčenje slovenskega ljudstva po šoli, katero bomo vedno ugovarjali, dokler obstoji sedanja jezikovna uredba. Vedno se bode tožilo dokler ne bodo šole uravnane po postavi in pravično, in naj še toliko upijejo „mir“, ne bode pomagalo in te tožnje ne bodo utihnile, dokler se prošnjikom ne vstreže. (Dalje sledi.)

Ustanovni shod

katol. del. društva za Prevalje in okolico.

S Koroškega, dne 28. jan.

„Zasnovanje najmanjšega delavskega društva bode za kulturnega zgodovinarja bodočnosti večjega pomena, nego bitva pri Sadovi“. — Te besede pruskega politika Jan. Jacoby-a prihajajo mi na spomin, ko Vam imam poročati o zasnovanju prvega slovenskega katoliškega delavskega društva na Koroškem. Bil je to za nas vesel in važen dan, saj smo storili zopet nov korak za toliko potrebno katoliško narodno organizacijo.

Po krščanskem nauku vrel so delavci proti gostilni g. Stöckl-a „pri Fari“. Že pri vstopu je nastala huda gnječa in dasi so smeli k zborovanju le tisti, ki so imeli vstopnice, napolnila se je prostorna dvorana hitro do zadnjega kotička. Pazno so sledili delavci govorom.

Najprej s prisrčnimi besedami pozdravlja domači č. g. kaplan Iv. Ebner navzoče s krščanskim pozdravom „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, opozarja na važnost društva in prosi delavce naj pazno poslušajo govore.

O namenu društva govori kaplan J. Rozman, Vsi in povsod se dandanašnji zbirajo v društva v najbolj raznovrstne namene. Zakaj bi se zato ne zbirali katoličani in delavci, katerim daje v to pravico Bog in cesarska postava. Pa vendar kat. društvom hudo nasprotuje liberalizem, ki spoznava njih veliki namen, tisti liberalizem s trojnim svojim naukom: da vsa oblast izvira le od ljudstva ne od Boga, da je vera povsem privatna stvar in da je človek popolnoma prost in neodvisen, bodi si od kogar koli.

Ta nauk je prouzročil sedanje žalostne gospodarske razmere in je rodil malo število izsesalcev in neštete milijonov izstradanih delavcev in kmetov.

Zdravilo zoper to imamo v sv. katoliški cerkvi. Da se le povsod izvedejo nauki naše sv. vere in kmalu bo konec socijalnim homatijam!

Da pridejo krščanska načela zopet v veljavo v to je treba združitev, ker v tem je moč. Sedaj razlega se povsod klic: krščanski delavci združite se! Poslušajte ga tudi vi in marljivo pristopajte novemu društvu, ki hoče pomagati, da krščanska načela po-

vsod zopet pridejo v veljavo in sodelovati, da se ubogemu delavskemu stanu pribori boljša bodočnost!

Znamenje novega društva naj bodete: združeni roki, objemajoči sv. križ; pod tem znamenjem naj se zbirajo v lepi slogi delavci, naj vedno dajo Bogu, kar je božjega, in potem bodo tudi dosegli kar je njihovega! (Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. januarja.

Predloga proti prekucuhom. V odseku nemškega državnega zbora predlagali so katoliški poslanci, da bi se ostro kaznivali tisti, ki proslavljajo bogokletstvo, motenje vere, prešestvo in dvoboj. Vladni zastopnik je tema odločno ugovarjal. To je pač čudno, ko je nemška vlada si zapisala na prapor boj za vero, pravno in red. Predlogi katoliške stranke so se odklonili. Katoliška stranka pa baje misli te predloge v malo predrugačeni obliki ponoviti. Če se pa na njene predloge ne bode oziralo, bode pa glasovala proti vladni predlogi. Brez katolikov pa vlada ne dobi večine. Sporazumljenje se pa nikakor ne bode še hitro doseglo.

Protestantje in socijalni demokratje. V Nemčiji se slišijo pritožbe, da se mej protestantskimi bogoslovci in mlajšimi duhovniki močno razširja socijalno demokratstvo. Ti ljudje se že skoro popolnoma vjemajo z Beblom in Marxom, večkrat so pa njih nazoni še bolj zmedeni. Zaradi tega pa država od protestantske cerkve nima pričakovati pomoči v boju proti socialistom, temveč jej pastori morejo le še škodovati. To seveda že naudaja z nekakim strahom nemške državniške. Sicer je pa čisto naravno, da cerkev, ki se je odločila od Rima, mora še vedno v večje zmote zabresti, posebno ker si je vsprejela načelo, da sme vsak verske nauke po svoje tolmačiti.

Kmetijstvo v Rusiji. Poljedelski svet se je te dni posvetoval o zboljšanju poljedelstva v Rusiji. Pri tem se je posebno naglašalo, da bi lahko mnogo storila za kmetijski pouk ljudska šola. Teoretični pouk v šoli pač ne koristi dosti, temveč vsak učitelj bi se moral pokazati umnega praktičnega kmetovalca. Zato je potrebno, da se vsaki šoli da primerno zemljišče, kjer se bode učitelj bavil s kmetijstvom. Ta predlog je pač posebno umesten za Rusijo, kjer je dosti zemlje in je poljedelstvo najglavnejša panoga narodnega gospodarstva. Seveda bode treba ob enem pomnožiti število ljudskih šol.

Francija. Le s težavo je novi predsednik republike spravil ministerstvo vkupe, a že vidi se novi vladi, da ima v sebi smrtni kal. Kmalu bode tudi to ministerstvo odpravljeno, kakor jih je že bilo mnogo v Franciji. Predsednik Ribot se bode težko držal, ker je v svojem času nekako čudno vlogo igral v panamski zadevi, če tudi je on osebno v vsej stvari čist. Dve stvari sta jaka nevarni sedanji vladi, ob kateri se bode najbrž izpodtaknila. Prva stvar je finančni program, drugo pa sleparije pri železnicah. Radikalci bodo že skrbeli, da ti stvari kmalu pridete na dnevni red. Občno se čuti, da se meščanski republik v Franciji že približuje konec. Sedaj naj bi se le pojavil pravi mož, pa se lahko proglasi za cesarja.

Italija. Nasprotniki Crispijevi se nadejajo, da bode vlada pri volitvah popolnoma propala. Najmanj 100 radikalcev pride v zbornico, ker jih bodo volili tudi konservativci iz samega nasprotja proti Crispiju. Nove volitve bodo pomedle vse politike, kateri imajo umazane roke. Seveda je mogoče, da se vladni nasprotniki varajo. Vlada bode gotovo se poslužila vseh mogočih sredstev, da se obdrži na krmilu, posebno ker gre za Crispijevo čast. Večina prebivalstva se pa v Italiji za javne zadeve dosti ne briga in nima zaupanja v nobeno stranko. Zapisniki volilcev se bodo tudi pristranski sestavili.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. januarja.

(Slovensko katol. akad. dijaštvo) prične začetkom februarja t. l. izdati „Zoro“, glasilo slov. kat. dijaštva. Izhajala bode „Zora“ štirikrat na leto, naročnina znaša za celo leto 80 kr., za dijake 50 kr. Naročnina naj se pošilja upravništvu „Zore“: Dunaj, II. Obere Donaustrasse 53, II. nadst.

(V koroškem deželnem zboru) so se razgovarjali dne 28. januarja o reviziji davčnega katastra.

Poslanec Greg. Einspieler je priporočal, naj deželni odbor skrbi za primeren pouk o tej stvari in naj v ta namen izda posebno knjižico v nemškem in slovenskem jeziku. Predlog, da se izda knjižica, se sprejme, pa samo v toliko, da se knjižica izda le v nemškem jeziku, ne pa tudi v slovenskem. Poslanec Kiršner pravi, da bi bilo „odveč“ („überflüssig!“) knjižico izdati v slovenskem jeziku. Tako deželni zbor korošci niti tega skromnega pouka ne privošči v materščini. Kar se pa tiče narodnega renegata Kiršnerja, nas ne čudi, da mu je slovenščina „odveč“, — mi pa pravimo, da bo sam Kiršner v deželnem zboru kmalu tudi — odveč!

(Odgovor „Sl. Narodu.“) V sobotni št. je liberalni dnevnik vašega dopisnika usekal po mlečnih zobeh, ki so mu pa že davno izpali, ker se je drznil trditi, da nekatere narodne pesnice niso primerne za veselice in koncerte prirejenih po družnicah sv. Cirila in Metoda. Vašega dopisnika se liberalne psovke tako malo primejo kakor race voda, — on vztraja pri svojem mnenju da navedeni pesni nista bili za vzpored Ciril-Metodove veselice, katera naj na sebi nosi znak vzvišene in s ečanege. Čeravno dobro ve ceniti narodno pesništvo, ki je zrcalo narodovega življenja v njegovih raznih odnošajih, čeravno ima pred seboj malone vse zbirke narodnih pesni in tudi sam rad katero domačo zakroži, — po drugi strani tudi to ve, da ne zasluži brezpogojno naše sankcije vse kar je na narodnem polju vzraslo; mej narodom se nahaja pač tudi marsikaj nerodnega. Je že takó, gospôta, vsake oči imajo svoj „mal“ in vsaka usta svoj okus. Tudi mej pesnimi treba izbirati ter nekoliko na tekst gledati, kedar gre za javne produkcije na deželi, pri katerih ni samo inteligentno občinstvo, ampak tudi nerazodni in nedorasli. Saj vemo, kakó je na kmetih; k verski veselici se prikradejo nepovabljeni gostje in če blizu ne morejo, od daleč na uho vlečejo. Otroci kako melodijozno „zajubljeno“ brž poberejo in v svoje kroge zanesajo. Tedne potem ni slišati drugzega mej njimi, kakor „ljubica povej povej“. Spada li to tudi mej vzgojevalna sredstva, naj razišči pedagogi. Vse kar je prav in vsaka reč na svojem mestu. „Slovenčev“ dopisnik gleda z druge perspektive in ima svoje nazore, sloneče na skušnjah. Pri neki priliki je preprost mož očital duhovniku, kako da se vdeležuje veselice, kjer se tudi „take“ pojó. Kaj hočete, ljudstvo opazuje in razločuje. Ako želite torej duhovnike imeti pri svojih veselicah — pa kaj bi to, najraje ste sami — naj se sestavi vsopred, da bodo mogli brez pomislekov blizu. Pred leti se je pri neki produkciji pela „kitica narodnih“ in vmes tudi ona „Sem rajtal študirat“. Ko bi mignil, se je vse ozrlo na navzoče „gospode“, marsikdo pač s škodoželjnim smehljanjem na ustnicah. Kaj pa „gospodje“? Osupnili so, da se more kaj takega vtakniti vmes in rdeči kot kuhani raki so se izmuzali iz dvorane, zanaprej pa se ogibali čitalnice. Kaj so drugzega hoteli. To je bil vendarle prehud tobak. Gospôda! A vse, kar je prav. Seveda „de gustibus non est disputandum“. Zasluga „Glasbene Matice“ v obče in g. M. Hubada posebe se dopisnik ni dotikal, priznava jih brez izjeme vsak Slovenec, v zlasti, kdor se pečá z glasbo.

(„Posamezni notarji.“) „Interpelacija“ kranjske liberalne buržoazije proti „Slovencu“ hoče imeti po zamnih slučajev glede notarjev. To nam je lahka stvar. Za danes to-le: Notarji so sklenili, da hočejo zneske pod 100 gld. legalizovati zastonj. Tako se nam je reklo nebrojokrat Prav izza zadnjega časa pa sta nam znana dva slučaja, ko sta dva notarja pri legalizaciji pod 100 gld. — zahtevala in prejela plačilo. Ker osebno nečemo nikomur škodovati, zato ju javno ne imenujemo; a imeni sta pa v našem uradništvu na razpolago.

(Iz Črnomlja.) „Pipico med zobe in na pol litra!“ mi pravi notranji glas. Udam se in kmalu sedim v kotu za okroglo mizo znane Preselnove gostilne, kjer se toči dobro in pošteno domače vino znajo pa tudi mati krčmarica pripraviti vsakovrstna okusna jedila. V gostilno stopi starček in dvojica mladih, zasedejo bližnjo mizo in vprašajo, če se bo kaj jesti dobilo. Zgovoren in radoveden že od nekaj vprašam prišlece, odkod da so. „Tam od Metlike“, mi odgovore. „Gotovo imate kak opravke pri okrajnem glavarstvu?“ „Ne, bili smo pri Vašem gospodu notarju.“ „Pa ne, da bi bila ta dvojica ženin in nevesta?“ „Sta in narediti smo ženitovanjsko pismo.“ „Pa kako to“ vprašam dalje, „ali nimate notarja v Metliki?“ „Se ve, da ga imamo; pa nam vse-

jedno kaže pri takem poslu v Črnomelj“, odgovori ženin. „Vas ne razumem“, pravim jaz. „Glejte“, pojasnuje ženin, „danes smo si prihranili najmanj 20 gld. Vašemu notarju smo plačali za pismo in koleke 7 gld., v Metliški težko če bi zadostovalo 30 gld.“ „A tako“ pravim: „onda imate prav. Bog daj svoj blagoslov in srečno pot“.

(Iz Celovca), dné 28. jan.: Včeraj ustrelil se je v Celovcu vpokojen stotnik Mat. Kedačič. Menda se mu je mešalo. — Minuli petek se je zastupil 44-letni Jak. Bürger in umrl v bolnišnici, kamor so ga tako prenesli. Zastupil se je, ker ni imel dela.

(Umrli je), dné 25. t. m. v Hrušici logar kneza Windisch-Graetza, g. Jakob Sajovic, v 72 letu starosti. Bil je rojen v Velesovem. Pred 40 leti je stopil v gozdarsko službo planinskega kneza ter na raznih krajih vestno izvrševal svoje dolžnosti. Rajnik je bil vzor poštenega Gorenjca stare korenine, blaga duša v pravem in polnem pomenu besede. Užival je vse zaupanje svojih načelnikov, splošno spoštovanje povsod, kjer so ga poznali, zlasti pa ljubezen svojih otrok in prijateljev, katerim je bil skrben oče, zvest tovariš. Vse ga je rado imelo, na prvi hip se je vsacemu prikupil s svojim prijaznim vedenjem in smehljajočim obličjem; na očeh se mu je bralo, da ne pozna hinavščine, zvižaje in hudobije. — Nikdar ni pozabil, da ga je rodila pobožna slovenska mati; brez strahu in ozira je kazal svojo katoliško zavest. Ko je prišel k njemu duhovnik s sv. zakramenti, ga je čakal do treh popoldne tešč. dasi so mu prigovarjali, naj kaj užije; ni maral kratko in malo ne. Kako obče je bil čislán pokojnik, je kazal veličasten pogreb v Logatcu, dné jan. Vdeležba je bila ogromna v kljub zapadlemu snegu. Celó mnogi Podkrajci so spremili mrljica iz oddaljene logarske hiše sredi gojzda. Sprevod je vodila č. duhovščina logaška, kateri sta se pridružila župnika planinski in podkrajski kot prijatelja umrlega. Sveče ob krsti so nosili veljaki gornje-logaški: gg. Puppis, Franc in Miha Gostiša, Rihar, Lenassi, Urbas. Mej pogrebniški smo videli gojzdnega svétnika gosp. Golla iz Ljubljane, knezje uradnike in logarje, mnogo domače gospode in preprostega občinstva, — Mnogo solzic se je utrnilo iz očij neutulajljivih otrok, ko so trde gruče prsti ropotale na krsto v mrzli jami. Naj dragi pokojnik sedaj počiva od trudapolnih neštevilnih potov po zelenih gozdih, duša njegova pa pri Bogu uživa večno plačilo. G. Sajovic ostane svojim prijateljem v nepozabnem spominu, — kaj se le svoji rodbini. Kot posebnost povem, da je bil Sajovic v svoji moški dobi nenavadno močan. Nekoč je v Ivanjem Selu debel železen drog upognil brez težave.

(Streljanje in žandarji.) Iz Renč pri Gorici. Pri nas je navada, da praznujejo naši zidarji dan sv. Vincencija z veliko cerkveno slovesnostjo. Tudi letos se je zadnji terek ta praznik slovesno obhajal, toda žal, da je nesrečno končal. Z d o v o l j e n j e m ž u p a n o v i m streljalo se je kakor navadno z možnaja na trgu pred cerkvijo. Temu je pa nasprotoval neki podžupan ter naznanil glavarstvu v Gorici. Po končani sv. maši prišel je žandar iz Gorice ter hotel prepovedati streljanje pred cerkvijo, čemur so se pa uprli vsi zidarji. Ker je spoznal, da ne opravi sam ničesar proti toliko ljudem, zapomnil si je uporneže in odšel. Popoldne, dobro uro po blagoslovu, ko je bilo vse mirno, pridejo kar trije žandarji, ter hočejo vkleniti v županovi krčmi streljalec; kar so pa vsi zidarji branili. Po posredovanju nekaterih mož so žandarji odnehali ter odšli iz krčme, na kar je začel nekdo v gostilnici ploskati z rokami. Žandarji misleč, da jih s ploskanjem zasmehujejo, vrnili so se zopet v gostilnico ter hoteli vkleniti ploskača. Tu se je začel pa res pravi pretep. Ker niso pustili zidarji nobenega vkleniti, branili so drug drugega; ter zgrabili žandarje za roke, za puške in bajonete. Žandarji so pa začeli kar zbadati in seči ter ranili pet oseb tako, da so trije morali v goriško bolnišnico. To ravnanje žandarmov je pa vznemirilo vse ljudi tako, da so vsi planili na žandarje in dobro, da so se poskrili pred razburjeno množico. O polnoči prišla je žandarjem iz Gorice druga pomoč, katere pa ni bilo potreba, ker je bilo že vse mirno. Drugi dan prišel je celo vladni komisar Prinčič s štirimi žandarji, kajti bati se je bilo novih izgrdov, kateri se pa niso ponavljali. — Pri tem žalostnem slučaju pač smemo vprašati: Kdo je tega kriv in ali je bilo postopanje žandarjev dovolj previdno?

(Petindvajsetletnica kat. tiskovnega društva sekovske škoflje) se je slovesno in vsposodbudno vršila dné 28. t. m. Po sveti maši je bil društveni shod, koder so poročali o društvenem delovanju predsednik grof Alfred d'Avernas, zapisnikar kan. dr. Stary, prelata Legat in A. Karlon. Društvo ima tri tiskarne »Styria«, »Gutenberg« in jedno v Judenburgu. Vrednost vseh strojev znaša 243.805 gl. Za liste, ki izhajajo v društvenem založništvu so ti zavodi izdali podpore do 130.000. »Gr. Volksblatt« je posebno potrebuje. »Sonntagsbote«, »Domoljubu« podobna priloga njegova, se tiska v 20.000 izvodih »Arbeiter-Freund«, delavski list, se se ne more sam vzdržavati. Udov ima društvo 4756, ki dobe vsako leto lepo knjigo. V vrsti pisateljev za društveno knjigo je najznamenitejši rajni knez in škof doktor Zwerger. Knjiga je urejena nekako tako, kot naše Drobtnice, samo da je obširnejši. Iz vseh poročil se jasno vidi, da je bil politični in socialni napredek katoliških idej na Štajerskem po večjem odvisen od kat. tisk. društva. — Učimo se! — Pri društvenem shodu je kapelan Gürtler predlagal, naj pravila kat. tisk. društva vsprejmo mej svoje namene tudi »vstanavljanje katol. knjižnic za ljudstvo«. Izvrstna misel. — Pri slovesnem shodu zvečer je govoril O. Abel. Slovesnost je pokazala, da ima zeleni nemški Štajer se mnogo katoliških mož in v zlasti v svojem katol. tiskovnem društvu mnogo najlepšega upanja za bodočnost. Bog daj srečo!

(Neukrotljivi Lahi) Istovski deželni zbor je torej razpuščen. Dne 26. t. m. je podpisal cesar in vsi ministri dotično pismo, tedaj ravno jeden dan kasneje, ko je tržaškega deželnega zbora poročevalec d'Angeli pokazal vso besno ne-trpljivost proti Slovencev tržaškega okrožja kakor bi hotel klicati svetu: „Poglejte nas Tržačane, saj mi nismo nič drugačni, nego laški rogovileži v Istri, samo — varnejši smo.“ Celo slovenskih krajevnih in osebnih imen ne puste pri miru. Vsako sled slovenskega življa hočejo zatreti. Duhovščini hočejo odvzeti cerkvene matice, da bodo pačili osebna imena in v vseh uradnih knjigah hočejo izbrisati vsak spomin na slovenska imena. Da se Slovenci drznejo imenovati: „Trieste-Trst, Basovizza-Bazovica, Santa Croce-sveti Križ, Opčina-Občina itd. to je — žaljenje laškega narodnega čuvstva. — To je sklenil tržaški deželni zbor dne 25. t. m. Vse to kaže, da so razmere Slovencev mej Lahi neznosne, da bijejo vsakeršnemu pravu v lice. Laški sistem krivičnosti se mora uničiti, sicer ne bo nikedar bolje. Zato vprašujemo: Kaj se bo pa zgodilo s Tržačani? In kaj bode s tržaškim namestnikom?

(Iz Brna), dné 25. prosinca. Krumlovska volitev je prišla pred najvišje sodišče, ki je razsodilo, da se je volilo nepostavno. Zoperpostavno je ravnal c. kr. okr. glavar v Hustopečah, ki je dovolil voliti 6 volilcem v Pohošelicah, ki tu nobene volilne pravice nimajo. Med temi šestimi je volil tudi vitez Proskowetz. Isti glavar je dovolil voliti več solastnikom, akoravno sme voliti samo jeden. Okr. glavar Krumlovski je dovolil voliti 75 branjevkom, ki niso deloma plačale predpisanega davka 10 gld., ali pa niso več obrta izvrševale. Najvišje sodišče je tedaj trikrat spoznalo, da se je prestopil volilni red. Rund je toraj dobil skoraj za 100 glasov več, njegova izvolitev je nepostavna, ali bo svoj mandat obdržal? Plemenito so ravnali nemško-liberalni moravski plemenitaši, lepih sredstev so se posluževali! Prelepo so se vedli vsi liberalni nemški poslanci in vsi, ki so jim pomagali, ko so odobrili Rundovo izvolitev! — Baronu Seefriedu se je rodila hčerka, ki je kmalu umrla. V Opavo se je pripeljala princezinja Gisela potolažit svojo hčer. — Olomuški nadškof je dajajo v spomin svoje izvolitve kovati spominski penez. To je storil i sedanji nadškof in poslal v svojo rojstno faro Březnico tri komade: zlatega, srebrnega in bronastega.

(Marijanskega kraljestva bogočastni minister) g. Vlašič je dné 28. t. m. v poslaniški zbornici pokazal, da je mažarsko zmešan liberalac. Govoril je namreč o verski svobodi in pri tem dejal: „Osebna verska svoboda ima v sebi svobodo prestopa in izstopa, ne da bi država tiste, ki iz kake verske družbe izstopijo, silila, naj se oklenejo kake druge vere“. Živela liberalna Mažarija! Obetajo se ti namreč — brezkonfesijci, — najbolj čudoviti liberalni spački. Vlašič je seveda govoril tudi o židih, rekoč: „Kar se tiče načrta gledé vsprejetja izraelske vere, je samo po sebi umevno, da se morajo varovati vsi pravni nasledki tega vsprejetja; sicer bi se o vsprejetju ne moglo govoriti, ker bi bila izraelska

vera gledé drugih vsprejetih ver — nižja". — Seveda je prva dolžnost krščanskega ministra v krščanski državi, da potlači krščansko vero do — židovstva. Morda v kratkem predlaga, da se morajo dati kristijani na Ogerskem — obrezati? Vse je mogoče zaradi ljube verske ravnopravnosti.

Društva.

(„Gorotana“ veselica.) S Koroškega: Ker je sneg kalil ustanovno slavnost, ki jo je priredil „Gorotan“, dne 9. jan., napravil je na občno željo v nedeljo dne 27. jan. v slovenskem Šmihelu nad nemčurkim Pliberkom drugo veselico s prav zanimivim vspehom. Nabralo se je toliko ljudstva, da je bila velika dvorana natlačeno polna, mnogi pa so morali oditi, ker je primanjkovalo prostora. Prišli so gostje tudi iz precej oddaljenih krajev, od visokih Djekš, od Kotelj, Dravograda, itd. Peveci, katerim se je pridružil tudi g. Križaj iz Celovca, so neumorno prepevali mile slovenske pesmi. Posebno nas je iznenadilo, da je nastopil (menda v prvič) tudi mešan zbor! Predstavljal so tudi zelo točno igri: „Kje je meja?“ in „zamujeni vlak“ ter prizor „Živio!“ — Vmes se je spregovorilo tudi nekoliko nazdravij. Vse se je vršilo v najlepšem redu; bil je za nas koroške Slovence izvanreden večer, ki je kazal, kaj se da z vstrajno vajo in z ljubeznijo do narodne stvari doseči tudi na kmetih. Bila je pa naša veselica tudi našim nasprotnikom, zlasti šmihelskim „šomaštrm“ krepak odgovor na njih zadnje hujskarije!

—rn—

Telegrami.

Deželni zbori.

Gorica, 30. januarja. Poslanec Grča interpeluje zastran vodstva matrik glede vojaškega stanu, poslanec Gregorčič pa glede ceste po Soški dolini. Predlog o premembi statuta goriškega mesta se je odklonil.

Praga, 30. januarja. V odseku je predlagal poslanec Russ, da se naj deželno-zborski volilni red tako premeni, da bodo tri volilne skupine, skupina veleposestva, nemška in češka. V deželni odbor bi se volilo iz vsake skupine tri odbornike, jednega bi pa volil ves zbor.

Inomost, 30. januarja. Deželni maršal je danes naznanil, da so italijanski poslanci izgubili svoje mandate, ker v določenem času niso prišli v zbornico.

Praga, 30. januarja. Deželni zbor je že v prvem branju odklonil predlog Vašatyjev, da se vpelje ruščina kot učni predmet v srednje šole.

Metlika, 30. januarja. Tukajšnja konservativna stranka voli dr. Vojsko.

Zagreb, 30. januarja. Včeraj je imenovan in zaprisožen dosedanji upravitelj moške preparandije Karlo Matić za definitivnega ravnatelja.

Dunaj, 30. januarja. Povodom obletnice smrti cesarjeviča Rudolfa je nadvojvoda Ludovik Viktor položil venec na rakvo v kapucinski grobnici. Došlo je še več drugih vencev, mej drugim od nemškega cesarja z napisom: „V vernem prijateljstvu“, od nadvojvod in društev. V dvorni kapelici in pri kapucinih so bile dobro obiskane maše za dušnice.

Dunaj, 30. januarja. Vso noč je strašno medlo. Mraz je trajen. Krajevni promet je močno oviran. Vse proge južne železnice so zopet odprte prometu.

Peterburg, 30. januarja. Načelniki in zastopniki plemstva šli so po vsprejemu častitajočih deputacij v Kazansko katedralo in dali opraviti zahvalno mašo, ker je car izjavil, da hoče ohraniti načelo samodržstva.

Pariz, 30. januarja. Ministerski svet je sklenil imenovati veliko izvenparlamentarno komisijo, da bode proučevala načrte o decentralizaciji uprave.

Pariz, 30. januarja. Novi učni minister je naročil prefektom, izplačati plače duhovnikom, katerim so bile ustavljene.

Pariz, 30. januarja. Maršal Conboret se pokoplje na državne troške.

Bruselj, 30. januarja. Ker odstopivši predsednik zbornice Lantsheere vsekako hoče odstopiti, hočejo konservativci za predsednika zbornice voliti bivšega ministerskega predsednika Beernaerta.

Neapolj, 30. januarja. Zaradi dijaških nemirov se je zaključilo vseučilišče.

Rio de Janeiro, 30. januarja. Privrženci Peixotovi vedno prirejajo demonstracije. Vlada je storila potrebne naredbe. Govori se, da kadetje na vojaški šoli nameravajo vstajo.

Novi York, 30. januarja. Brzovlak je mej St. Louisom in Novim Yorkom skočil s tiru. Dve osebi ste mrtvi in 37 ranjenih, nekatere smrtno nevarno.

Washington, 30. januarja. Došlo je poročilo, da je buknila vstaja v Kolumbiji.

Umrli so:

28. januarja. Ivan Keršič, umirovljeni respicijent finančne straže, 56 let, Dunajska cesta 7. jetika.

V bolnišnici:

27. januarja. Janez Čarman, čevljar, 38 let, plućna tuberkuloza.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.		730.4	-4.4	sl. svzh.	oblačno	0.7
29. 8. u. pop.		729.0	-2.4	m. svzh.	"	"
9. u. zveč.		730.5	-5.2	"	"	"
Srednja temperatura 4.0 za 2.7° pod normalom.						

Vozni red

avstrijskih državnih železnic, veljaven od 1. oktobra 1894.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

- Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Karlove vane, Francove vane, Prago, Lipsijo, Dunaj via Amstetten.
- Ob 6. uri 10 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.
- Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.
- Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj.
- Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.
- Ob 4. uri 14 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregnic, Curih, Genova, Pariz, Steyr, Linc, Gmunden, Ischl, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 7. uri 20 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

- Ob 5. uri 53 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipsije, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste, Trbiža.
- Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 11. uri 27 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipsije, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregnice, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla, Trbiža.
- Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 4. uri 48 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.
- Ob 9. uri 25 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 9. uri 21 min. zvečer osebni vlak z Dunaja preko Amstettena in Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

- Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.
- 2. " 05 " popoldne " " "
- 6. " 50 " zvečer " " "
- 10. " 10 " zvečer " " " (ta vlak le do konca oktobra meseca ob nedeljah.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

- Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.
- 11. " 15 " dopoldne " " "
- 6. " 20 " zvečer " " "
- 9. " 55 " zvečer " " " (ta vlak le do konca oktobra meseca ob nedeljah.)

Eksekutivne dražbe.

- Ant. Grudna iz Malega Osolnika št. 5 zemljišče dne 8. febr. in 8. marca v Vel. Lašičah.
- Ant. Samse iz Bistrice št. 17 zemljišče dne 11. febr. (druga, ponovitev) v Ilir. Bistrici.
- Jurija Kureta iz Čepelj zemljišče (569 gld.) dne 15. febr. (relicitacija) v Črnomlju.
- Fr. Prevca iz Loža zemljišče (200 gld.) dne 18. febr. in 20. marca v Ložu.
- Jos. Zupana iz Savice zemljišče (2789 gld. 80 kr.) dne 15. febr. in 15. marca v Radovljici.
- Jak. Opeke iz Dol. Vasi (terjatev 770 gld. 38 kr.) posestvo (2074 gld.) dne 14. febr. in 14. marca v Cirknici.
- Mat. Stalzerja iz Mašlja pašnik in vinograd (500 gld.) dne 20. febr. in 22. marca v Črnomlju.
- Petra Jankoviča iz Vel. Sel zemljišče (74 gld.) dne 15. febr. in 20. marca v Črnomlju.
- Štef. Petka iz Vel. Sel zemljišče (458 gld.) dne 20. febr. in 22. marca v Črnomlju.
- Jak. Kovača z Brezovice zemljišče (3370 gld.) dne 6. februarja in 6. marca v Ljubljani.
- Jur. Lavriča iz Vel. Vrha zemljišče (727 gld.) dne 18. febr. in 20. marca v Ložu.
- Jan. Kromarja iz Prigorice zemljišče (11.945 gld.) dne 15. febr. in 15. marca v Ribnici.
- Fr. Černeta iz Ljubljane (Krajva dolina št. 26) zemljišče (500 gld.) dne 13. febr. in 13. marca v Ljubljani.

Konkurz.

C. kr. okrajno sodišče v Novem Mestu je proglasilo konkurz na imenje neprotokol. trgovca Alojzija Millautza v Kočevju. Konkurni komisar je gosp. c. kr. okr. sodnik Josip Hauften v Kočevju, upravnik imovine dr. Bern. Gottlieb ondu. Zglasbe terjatev do 23. marca in likvidacijski rok dne 1. aprila dopoldne ob 9. uri pred konkurznim komisarjem v Kočevju.

Pod varstvom.

Janez Rozman, posestnik iz Zvirč, radi zapravlivosti njega varuh je g. Jan. Golmajer, občinski predstojnik v Kočevju (okr. sod. Tržič).

Na prodaj je iz proste roke

hiša

v Trnovski ulici števil. 13.

Več se izve pri lastniku Francu Kramerju, posestniku v Kurji vasi št. 6. 77 3-1

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

Kurjeočesno tinkturo.

Bolečine pomirljivo sredstvo pri kurjih ocesih in pri trdi koži na nogi. Ima to prednost, da se s to tinkturo kar s ščetko pomaže bolni del na nogi. — Stekleničica z rabilnim navodom in ščetko velja 40 kr., tucat 3 gld. 50 kr.

Cvet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Marijacejske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucati 4 gld. 80 kr.

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanju, in skaženi želodec. — Škatulja 21 kr., 1 zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

V zalogi so vsi medicinski-farmaceutični preparati, posebnosti itd., dijetetična sredstva, homeopatična zdravila, medicinska mila, dišave itd. itd.

katero razpošiljajo v vse kraje sveta

lekarniške tvrdke:

Ubald pl. Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani, Kranjsko. Viktor pl. Trnkóczy na Dunaju, Margarethen. Dr. Oton pl. Trnkóczy na Dunaju, Landstrasse. Julij pl. Trnkóczy na Dunaju, Josefstadt. Vendelin pl. Trnkóczy v Gradcu, Stajersko. 292 38

Poštne pošiljatve obratno.

Koverta s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre.

Najbolje priporočena za preskrbljenje vseh v kurzem listu zaznamovanih menic in vrednostij

Ysakdanji zaslužek, ne da bi trebalo glavnice

ponuja se osebam vsakega stanu, katere se hočejo pečati s prodajo vsakovrstnih

avstr.-ogerskih državnih in privatnih srečk proti plačevanju na mesečne obroke. Ponudbe naj se pošljejo oddelku za srečkanje ogerske splošne hranilnično-delniške družbe v Budimpešti (vplačana delniška glavica 1 milijon goldinarjev), katera takoj prospekte dopošlje. 41 3-3

Vsak dan sveži pustni krofi

se dobé pri 30 10-8

Jakobu Zalazniku,
Stari trg šte. 21.

Priporočen od poliklinične direktorje.
Uporablja se proti dušljivemu kašlju, boleznim v grlu, v prsih in proti otročjim boleznim.

Konjaka sladni izvleček

Neutrpen za prebolele.
Dobiva se v vseh boljših lekarnah in droguerijah. 590 52-20

Tovarna konjak-sladnega izvlečka v Leipniku.

Osrednje ravnanje zavarovalnice „Unio catholica“ išče pod jake ugodnimi pogoji marljivega, poštenega, zanesljivega in spretnega

potovalca (akviziterja),

večnega slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. — Prednost imajo v tej stroki že vajeni prosilci.
Lastnoročno pisane prošnje, priporočene od dotičnega gosp. župnika, sprejema do vstetega 7. februarija t. l. glavni zastop „Unio catholica“ v Ljubljani, Kongresni trg šte. 17. 70 3-3

Odlikovan s srebrno svetinjo na obrtni razstavi v Gorici l. 1894.

Podpisani priporoča velečastiti duhovščini, cerkv. oskrbništvom ter slavnemu občinstvu

pristno garantovane

čebelno-voščene sveče

voščene zvitke, sveče nižjih vrst za stransko razsvetljavo cerkvá in pogrebe. Kadilo lagrima, stenje in stekla za večno luč.

Za pristnost sveč, katere nosijo protokol, tvorniško znamko, jamčim s 100 gld. ali 200 kronami.

Nadejaje se obilnih naročil zagotavljam točno potrebo po mogoče nizki ceni.

656 12-11 Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač, svečar v Gorici.

Voščarna: Solkanska cesta šte. 9.
Prodajalnice: Gosposke ulice.

Odlikovan s srebrno svetinjo v Gorici 1891.

36 12-4

Ivan Kregar,

izdelovatelj cerkvenega orodja in posode

v Ljubljani,

Poljanska cesta št. 8
poleg Alojzijevejšča

dovoljuje si opozarjati veleč. duhovščino, cerkvena predstojništva in cerkvene dobrotnike na svojo dobro urejeno

pasarsko delalnico

zagotavljajoč, da bode vselej postregel le z dobrim trpežnim blagom, natančnim in zanesljivim delom po možno nizki ceni. Naročila izvrševal bode kot doslej po vposlanem uzorcú ali lastnem okusu in načrtu.

Priznalna pisanja so na razpolago.

Izvršeno blago pošilja skrbno zavito poštnine prosto.

Služba cerkovnika in organista

je na Savi ob južni železnici razpisana do sv. Jurija.

Oženjeni imajo prednost. — Prošnje cerkvenemu predstojništvu. 73 3-2

Najvišje pismeno priznanje Nj. c. in kr. Visokosti prejasne gospé prestolonaslednice - vdove

nadvojvodinje Štefanije.

Kapljice za zobe

odlikovane

lekarne Piccoli, pri angelju

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Kapljice kanjene na pavolo in dejane v votel zob takoj olajšajo bolečine. 588 50-12

Stekleničica 20 kr.

Razpis službe.

Razpisana je

služba občinskega tajnika na Bledu

z letno plačo 500 gld., po dogovoru tudi več.

Prošnje je vložiti do 10. februarija t. l. občinskemu predstojništvu na Bledu.

J. Peternel,
župan.

74 3-3

VII. zvezek

Andrej Kalan:

POVESTI

je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti 23 kr., v Katoliški Bukvarni in Katoliški Tiskarni v Ljubljani.

Dobé se še II., III., IV., V. in VI. zvezek.

Pri zlatem drž. jabolku.

J. Pserhofer

Zum goldenen Reichsapfel.

lekarnar na Dunaju, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, so staroznano zdravilno sredstvo. — Ze mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh kroglic velja: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri nefrankovanej pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštnine prosto pošiljati: 1 zavoj kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Manj nego jeden zavoj se ne more odposlati.) — Prosi se, da se zahtevajo izrecono J. Pserhoferja kri čistilne kroglice in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski pečat J. Pserhofer in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferja, 1 lonček 40 kr., s franko pošiljati 65 kr. — Trpotčev sok proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd., 1 stekl. 50 kr. — Ameriška maža za protin, 1 lonček 1 gld. 20 kr. — Prašek proti potenju nog, škatljica 50 kr., s frankovaeo pošiljati 75 kr. — Balzam za gušo, 1 flakon 40 kr., s franko pošiljati 65 kr. — Zdravilna esenca (Praške kapljice), proti sprijenemu želodecu, slabej prebavljivosti itd., 1 stekl. 22 kr. — Angleški čudezni balzam, 1 steklenica 50 kr. — Fijakarski prašek, proti kašlju itd., 1 škatlja 35 kr., s frankovano pošiljati 60 kr. — Tannochninopomada J. Pserhoferja, najboljša sredstvo za pospeševanje las, 1 škatljica 2 gld. — Univerzalni obliž prof. Steudela, sredstvo primerno ranam, oteklinam itd., 1 lonček 50 kr., s frankovano pošiljati 75 kr. — Univerzalna čistilna sol A. W. Bulricha, domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljanja, 1 pak. 1 gld. 646 (12-5)

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbje.

Pošiljatve po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaznici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljatih s povzetjem.

Dunajska borza.

Dné 30. januarija.		Dné 29. januarija.		Kreditne srečke, 100 gld.	
Skupni državni dolg v notah	100 gld. 75 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	150 gld. 50 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	149 " 90 "
Skupni državni dolg v srebru	100 " 70 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	162 " 50 "	Avstrijskega rubešnega križa srečke, 100 gld.	17 " 90 "
Avstrijska zlata renta 4%	125 " 75 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	198 " — "	Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 25 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 05 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 50 "	Salmove srečke, 40 gld.	69 " — "
Ogerska zlata renta 4%	125 " 15 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	145 " — "	St. Genois srečke, 40 gld.	72 " 25 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 20 "	Dunavske vravnave srečke 5%	130 " 50 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1065 " — "	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	108 " 25 "	Ljubljanske srečke	25 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	416 " 60 "	Posojilo goriškega mesta	111 " 25 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	184 " 60 "
London vista	124 " — "	4% kranjsko deželno posojilo	67 " — "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3490 " — "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 " 67 1/2 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 10 "	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	543 " — "
20 mark	12 " 14 "	Prijoritete obveznice državne železnice	230 " — "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105 " 40 "
20 frankov (napoleonodor)	9 " 84 1/2 "	južne železnice 3%	171 " 10 "	Dunajskih lokal. železn. delniška družba	88 " — "
Italijanski bankovci	46 " 45 "	južne železnice 5%	131 " — "	Montanska družba avstr. plan.	93 " 10 "
C. kr. cekini	5 " 83 1/2 "	dolenjskih železnice 4%	98 " 50 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	167 " — "
				Papirnih rubljev 100	133 " — "

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnic.